Prima instanță: Judecătoria Hîncești (sediul Central), judecător Bulat Emil
Dosarul nr. 2r-229/24 (2-23168877-02-2r-04022025)

D E C I Z I E

3 martie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Panov Ana
Judecătorii Corlăteanu Diana și Bagrin Lucia

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva”,

împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 6 decembrie 2024, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen, admisă excepția de tardivitate și respinsă acțiunea ca fiind depusă tardiv,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind repunerea în termen, încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată, instanţa de judecată,-

a constatat:

Circumstanțele cauzei:

La 27 noiembrie 2023, reclamantul Întreprinderea de Stat pentru Sivicultură „Hîncești Silva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei, solicitând repunerea în termen de depunere a acțiunii, încasarea de la salariații Țapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei, în mod solidar a sumei de 19 628 lei, cauzat întreprinderii în timpul îndeplinirii obligațiunilor de funcție.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 6 decembrie 2024, s-a respins cererea Întreprinderii de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti

Silva” privind repunerea în termen a cererii de chemare în judecată înaintate de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată. S-a constatat excepția de tardivitate și s-a respins acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind repunerea în termen, încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind tardivă.

Solicitarea recurentei:

La 27 ianuarie 2025, Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 6 decembrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei în fond.

Argumentele recurentei:

În motivarea recursului, Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” a invocat că nu este de acord cu încheierea recurată.

Relevă că primar cererea a fost înaintată la 17 ianuarie 2023, este și perioada de examinare în instanța de judecată a cererii de chemare în judecată înaintată de Tapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei privind anularea ordinului de sancționare disciplinară, care a fost înregistrată la cancelaria Judecătoriei la 24 iulie 2020.

Menționează că a solicitat la 14 august 2023, inclusiv repunerea în termen și admiterea cererii spre examinare conform normelor articolului 116 Cod procedură civilă.

Afirmă că prima instanță a confundat repunerea în termenul de prescripție extinctivă cu întreruperea termenului de prescripție extinctivă.

Consideră că au fost confundate temeiurile de întrerupere a termenului de prescripție cu temeiurile pentru repunerea în termenul de prescripție extensivă a cererii de chemare în judecată, că instanța eronat a calificat situația prin prisma normelor referitoare la întreruperea termenului prescripție extensivă.

Suplimentar, a invocat că neprimirea actelor de procedură în termen util: încheierea din 10 iulie 2023 privind scoaterea cererii de pe rol a fost comunicată cu întârziere; concediul ordinar al reprezentantului legal: cererea inițială a fost scoasă de pe rol din cauza neprezentării reclamantului în ședință, acesta aflându-se în concediu ordinar: toate reprezintă motive întemeiate care justifică imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură la termen.

La fel, notează că colaborarea cu autoritățile de urmărire penală: în perioada 10.07.2023 - 27.11.2023, Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” a colaborat activ cu Inspectoratul de Poliție Hîncești și Procuratura Hîncești în cauza penală nr. 202020031, în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Totodată, indică că examinarea acțiunilor anterioare: litigiul dintre părți a fost amplificat de examinarea unei alte acțiuni privind anularea ordinului de sancționare disciplinară, înregistrată la Cancelaria Judecătoriei Hîncești la 24 iulie 2020.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, nu a fost depusă referință asupra recursului.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 6 decembrie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 27 ianuarie 2025 (f. d. 162-164).

Astfel, recursul declarat de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva”, împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 6 decembrie 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În accepțiunea art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă

dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

În acord cu prevederile art. 186[1] alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.

Potrivit art. 337 Codul muncii răspunderea materială deplină a salariatului constă în obligaţia lui de a repara integral prejudiciul material cauzat. (2) Salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art.338. (3) Salariaţii în vîrstă de pînă la 18 ani poartă răspundere materială deplină doar pentru cauzarea intenţionată a prejudiciului material, precum şi pentru prejudiciul cauzat în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanţe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit.k), sau în urma comiterii unei infracţiuni.

În conformitate cu prevederile art. 338 Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile cînd: a) între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art. 339); b) salariatul a primit bunurile şi alte valori spre decontare în baza unei procuri unice sau în baza altor documente unice; c) prejudiciul a fost cauzat în urma acţiunilor sale culpabile intenţionate, stabilite prin hotărîre judecătorească; d) prejudiciul a fost cauzat de un salariat aflat în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanţe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit. k); e) prejudiciul a fost cauzat prin lipsă, distrugere sau deteriorare intenţionată a materialelor, semifabricatelor, produselor (producţiei), inclusiv în timpul fabricării lor, precum şi a instrumentelor, aparatelor de măsurat, tehnicii de calcul, echipamentului de protecţie şi a altor obiecte pe care unitatea le-a eliberat salariatului în folosinţă; f) în conformitate cu legislaţia în vigoare, salariatului îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligaţiilor de muncă; g) prejudiciul a fost cauzat în afara exerciţiului funcţiunii. Alin. (2) Conducătorii unităţilor şi adjuncţii lor, şefii serviciilor contabile, contabilii-şefi, şefii de subdiviziuni şi adjuncţii lor poartă

răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lor dacă acesta este rezultatul: a) consumului ilicit de valori materiale şi mijloace băneşti; b) irosirii (folosirii nejustificate) a investiţiilor, creditelor, granturilor, împrumuturilor acordate unităţii; c) ţinerii incorecte a evidenţei contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale şi a mijloacelor băneşti; d) altor circumstanţe, în cazurile prevăzute de legislaţia în vigoare.

În acord cu prevederile art. 391 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 394 Cod civil, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

În speță, Colegiul judiciar a constatat că, la 27 noiembrie 2023, reclamantul Întreprinderea de Stat pentru Sivicultură „Hîncești Silva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei, solicitând repunerea în termen de depunere a acțiunii, încasarea de la salariații Țapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei, în mod solidar a sumei de 19 628 lei, cauzat întreprinderii în timpul îndeplinirii obligațiunilor de funcție.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 6 decembrie 2024, s-a respins cererea Întreprinderii de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” privind repunerea în termen a cererii de chemare în judecată înaintate de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată. S-a constatat excepția de tardivitate și s-a respins acțiunea civilă la cererea depusă de Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind repunerea în termen, încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind tardivă.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este corectă și întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reiterează că în virtutea prevederii legale de la art. 391 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată este de 3 ani.

Colegiul judiciar reliefează că dreptul de înaintare a acţiunii aparţine

persoanei a cărei drept subiectiv sau interes a fost încălcat. Curgerea termenului de prescripţie începe din momentul, când anume această persoană a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

După cum rezultă din lucrările și actele cauzei, Întreprinderea de Stat pentru Sivicultură „Hîncești Silva” s-a adresat cu acțiunea la 27 noiembrie 2023, solicitând repunerea în termen de depunere a acțiunii, încasarea în mod solidar, de la salariații Țapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei, a prejudiciului în mărime de 19 628 lei, cauzat întreprinderii în timpul îndeplinirii obligațiunilor de funcție.

La caz, se reține că conform ordinului nr. 93 din 24 aprilie 2020, salariaţilor Țapu Victor, Popescu Andrei și Gherjavca Andrei li s-a propus în termen până la 5 mai 2020, în mod solidar încasarea din contul masitrului pădurar Ocolul Silvic Buţeni, Ţapu Victor, pădurarului Gherjavca Andrei, ex- şefului Ocolului Silvic Buţeni, Popescu Andrei, suma de 19 628,74 lei pentru 22.9m3, lemne de foc specie tarif diferenţa volumului de masă lemnoasă care n-a fost luat la evidenţa contabilă la 19 noiembrie 2019.

În acest sens, prima instanță corect a punctat momentul apariției dreptului de a-și valorifica pretinsul drept încălcat și anume din 24 aprilie 2020. Astfel, reclamanta urma să depună acţiunea până la 25 aprilie 2023.

Prin urmare, depunerea cererii de chemare în judecată de către Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva”, abia la 27 noiembrie 2023, indică asupra tardivității acțiunii.

Important este de menţionat că, legislatorul a stabilit prescripţia extinctivă în scopul păstrării unei stabilităţi în raporturile juridice dintre persoanele fizice şi juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează şi se modifică o complexitate de relaţii dintre părţi sub egida unor norme de drept diferite.

Astfel, apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acţiune reprezintă dreptul de a cere de la instanţa de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acţiunea. Prescripţia extinctivă este termenul la expirarea căruia în cazul în care acţiunea nu a fost înaintată se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil - dreptul la apărare pe calea acţiunii civile.

Examinarea unei acţiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalităţii şi securităţii raporturilor juridice şi, respectiv, o soluţie inadmisibilă în ordinea de drept.

Colegiul judiciar, în susținerea concluziei enunțate, invocă și jurisprudenţa CEDO, specificând Hotărîrea din 18.03.2008 în cauza Dacia vs Moldova, p. 77, potrivit căreia instanţele judecătoreşti naţionale i-au permis Procurorului General, care a acţionat în numele Cancelariei de Stat, să înainteze acţiunea sa împotriva întreprinderii reclamate, deşi termenul general de prescripţie a expirat. Instanţele

judecătoreşti naţionale au examinat litigiul. Mai mult, Curtea consideră că înrăutăţirea unei situaţii juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripţie sau care - după cum este în această cauză - ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripţie s-ar fi aplicat fără discriminare în favoarea statului, este incompatibilă cu principiul securităţii raporturilor juridice (a se vedea mutatis mutandis, Popov vs Moldova (no. 2), nr. 19960/04, §53, 6 decembrie 2005).

Sub aspectele enunţate, se constată cu certitudine că cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva" a fost depusă în instanţa de judecată cu omiterea termenului de prescripţie prevăzut de lege, iar reprezentantul pârâților Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei a invocat excepția de tardivitate, fapt ce impune respingerea acţiunii ca fiind tardivă.

La fel, Colegiul constată că deși recurenta/reclamantă a solicitat și repunerea în termen, nu a anexat probe pertinente și plauzibile care să justifice omiterea termenului de îndeplinire a actului de procedură sau dovedirea imposibilității îndeplinirii actului, pentru ca partea să fie repusă în termen de către instanța de judecată, în ordinea art.116 Cod de procedură civilă.

În acest sens, Colegiul judiciar respinge ca nefondate argumentele invocate în recurs cu privire la faptul că termenul a fost întrerupt prin depunerea acțiunii anterioare, care a fost scoasă de pe rol.

Temeiurile de întrerupere a termenului de prescripţie sunt exhaustive şi nu se supun unei interpretări extensive. Or, instanţa la soluţionarea cererii părţii cu privire la expirarea termenului de prescripţie, aplică regulile de întrerupere a prescripţiei cu condiţia existenţei în dosar a probelor suficiente care demonstrează faptul întreruperii cursului dat.

La caz, invocarea faptului că anterior a depus o acțiune în judecată, care a fost scoasă de pe rol, nu întrerupe termenul de prescripție, or recurenta urma să conteste încheierea de scoatere a cererii de pe rol, în condițiile prevăzute de codul de procedură civilă.

Subsidiar la acest segment, Colegiul judiciar notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât cu respectarea anumitor exigenţe legale, între care şi stabilirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Dispoziţiile legale criticate sunt în concordanţă şi cu jurisprudenţa CtEDO referitoare la dreptul de acces la justiţie. Astfel, CtEDO a statuat în cauza Golder împotriva Regatului Unit, că dreptul de acces la justiţie nu este un drept absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, în anumite situații, supus unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului (Stubbings şi alţii împotriva Regatului Unit,

22 octombrie 1996, pct. 51 - 52, Culegere 1996 IV).

Astfel, nu pot fi reținute argumentele invocate în recurs, în condițiile în care este cert faptul că recurentul a omis termenul de adresare în instanța de judecată la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind repunerea în termen, încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către reprezentantul recurentului sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge recursul şi de a menţine încheierea instanței de fond.

În conformitate cu art. 425, 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva”.

Se menține încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 6 decembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat Întreprinderea pentru Sivicultură „Hînceşti Silva” împotriva lui Ţapu Victor, Popescu Andrei şi Gherjavca Andrei privind repunerea în termen, încasarea prejudiciului material cauzat întreprinderii în timpul îndeplinrii obligaţiunilor de serviciu şi încasarea cheltuielilor de judecată, instanţa de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Bagrin Lucia